

Projektas

NUTARIMAS

2025 m.d.,

kuriuo iš dalies keičiamas Nutarimas Nr. 419/2012 dėl bandomųjų gyvūnų apsaugos (su pakeitimais)

Pagal Įstatymo Nr. 246/1992 dėl gyvūnų apsaugos nuo žiauraus elgesio su pakeitimais, padarytais Įstatymu Nr. 162/1993, Įstatymu Nr. 77/2004, Įstatymu Nr. 312/2008, Įstatymu Nr. 291/2009, Įstatymu Nr. 359/2012, Įstatymu Nr. 501/2020 ir Įstatymu Nr. 70/2025, 29 straipsnio 1 dalį, siekdama įgyvendinti įstatymo 15c straipsnio 7 dalį, 17 straipsnio 3 dalį, 18c straipsnio 5 dalį ir 18g straipsnio 9 dalį, Žemės ūkio ministerija nustato tai, kas nurodyta toliau.

I straipsnis

Nutarimas Nr. 419/2012 dėl bandomųjų gyvūnų apsaugos su pakeitimais, padarytais Nutarimu Nr. 299/2014 ir Nutarimu Nr. 158/2021, iš dalies keičiamas taip, kaip nurodyta toliau.

1. 1 išnašos pabaigoje atskiroje eilutėje įterpiamas šis tekstas: „2024 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotoji direktyva (ES) 2024/1262, kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/63/ES nuostatos dėl reikalavimų įstaigoms, gyvūnų priežiūros bei laikymo reikalavimų ir dėl gyvūnų žudymo būdų.“.
2. 3 straipsnio 1 dalies pabaigoje esantis taškas pakeičiamas kableliu ir įterpiamas k punktas, kuris išdėstomas taip:
„k) bandomųjų gyvūnų sveikatos palaikymo strategija pagal šio nutarimo 8 priedo a dalies 1 punktą.“.
3. 3 straipsnio 2 dalyje d punktas išbraukiamas.

e–k punktai tampa d–j punktais.
4. 9 straipsnyje įterpiama ši nauja 1 dalis, įskaitant 5 išnašą:

„1) Mirties patvirtinimo būdai⁵⁾ turi būti tinkami priklausomai nuo žudytino gyvūno rūšies.

⁵⁾ Įstatymo Nr. 246/1992 dėl gyvūnų apsaugos nuo žiauraus elgesio (su pakeitimais) 18g straipsnio 5 dalis.“.

Esamas tekstas tampa 2 dalimi.

5. 6 priedo 2 dalies c punkto įžanginėje dalyje po žodžio „triukšmas“ įterpiami žodžiai „ir vibracija“.
6. 6 priedo 2 dalies c punkto pabaigoje įterpiamas 4 punktas:

„4) Vandens gyvūnams triukšmą ar vibraciją kelianti įranga, pvz., elektros generatoriai arba filtravimo sistemos, turi nedaryti neigiamo poveikio bandomųjų gyvūnų

gerovei“;

7. 6 straipsnio 2 dalies d punkto įžanginėje dalyje po žodžio „sistemos“ įterpiami žodžiai „nenumatytų atvejų planai“.
8. 6 straipsnio 2 dalies pabaigoje taškas pakeičiamas kableliu ir pridedamas šis 4 punktas:

„4) Turi būti parengti veiksmingi nenumatytų atvejų planai, kad esminių būtiniosios priežiūros sistemos elementų gedimo atveju būtų užtikrinta bandomųjų gyvūnų sveikata ir gerovė.“.
9. 7 priedo 8 dalyje „Paukščiai“ po pirmo sakinio atskiroje eilutėje įrašomas šis sakinyss:
„Laikant iš natūralios aplinkos paimtus paukščius, 8.1–8.10 lentelėse numatytos ploto normos taikomos, kai paukščiai laikomi ilgiau nei 24 valandas. Kai paukščiai laikomi trumpiau, imamasi priemonių, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika bandomųjų gyvūnų gerovei.“.
10. 7 priedo 8 dalies „Paukščiai“ pabaigoje pridedamos šios 8.8–8.10 lentelės:

„8.8 lentelė

Varnėnai

Grupės dydis	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesalo lovelio ilgis vienam paukščiui (cm)	Mažiausias tųpyklos ilgis vienam paukščiui (cm)
iki 6	2,0	200	5	30
nuo 7 iki 12	4,0	200	5	30
nuo 13 iki 20	6,0	200	5	30
kiekvienam papildomam paukščiui, kai jų yra 21–50	0,25		5	30
kiekvienam papildomam paukščiui, kai jų yra daugiau nei 50	0,15		5	30

8.9 lentelė

Naminiai žvirbliai

Grupės dydis, jei nėra regimųjų kliūčių	Grupės dydis, jei yra regimųjų kliūčių	Mažiausias aptvaro dydis (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)
iki 10	iki 15	2,4	180
nuo 11 iki 20	nuo 16 iki 35	4,8	180
nuo 21 iki 30	nuo 36 iki 60	7,3	180
kiekvienam papildomam paukščiui, kai jų yra daugiau nei 30	kiekvienam papildomam paukščiui, kai jų yra daugiau nei 60	0,11	

8.10 lentelė

Didžiosios zylės ir mėlynosios zylės

Grupės dydis	Mažiausias aptvaro plotas vienam paukščiui (m ²)	Mažiausias aukštis (cm)	Mažiausias lesyklų skaičius	Mažiausias tųpyklos ilgis vienam paukščiui (cm)
1	3	180	1	100
2–10 ¹) (vienos lyties)	1	180	2	40
1 patelė + 1 patinas	2	180	2	100

Pastaba.

1) Didesnės nei 10 paukščių grupės leidžiamos tik tuo atveju, jei buvo sudarytas stebėsenos grafikas reikiamu dažnumu, kad būtų galima pastebėti agresijos apraiškas ir jas sušvelninti.“.

11. 7 priedo 11 dalyje „Žuvys“ 11.1–11.3 punktai išdėstomi taip:

„11.1 Vandens tiekimas ir kokybė

Turi būti užtikrintas nuolatinis pakankamas tinkamos kokybės vandens tiekimas. Recirkuliavimo sistemų vandens srautas arba rezervuaro filtravimo sistemos turi būti pakankamos, kad užtikrintų tinkamą vandens kokybės parametrų lygį, atsižvelgiant į būtinąsias priežiūros sistemos charakteristikas, rūšį ir atitinkamu gyvenimo tarpsniu taikytinus reikalavimus. Prireikus, tiekiamas vanduo turi būti filtruojamas arba valomas, kad būtų pašalintos žuvims kenksmingos medžiagos. Vandens kokybės parametrai visada turi būti tinkamo lygio, kad būtų palaikoma normali tam tikros rūšies žuvų veikla ir fiziologija tam tikru jų vystymosi etapu. Aptvare turėtų būti tinkamas vandens srautas, kad žuvis galėtų tinkamai plaukioti ir įprastai elgtis. Žuvims turi būti duota pakankamai laiko aklimatizacijai ir adaptacijai prie vandens kokybės sąlygų pakeitimo. Reikia imtis atitinkamų priemonių, kad įvairių neigiamos įtakos vandens kokybei turinčių parametrų staigūs pokyčiai būtų kuo mažesni. Turi būti užtikrinamas ir stebimas tinkamas vandens srautas ir lygis.

11.2 Deguonis, azoto junginiai, anglies dioksidas, pH ir druskingumas

Deguonies koncentracija turi būti pritaikyta žuvų rūšiai ir sąlygoms, kuriomis jos yra laikomos. Prireikus, atsižvelgiant į būtinąsias priežiūros sistemą, rezervuaro vanduo turi būti papildomai aeruojamas. Turi būti užtikrinta, kad anglies dioksido ir azoto junginių, t. y. amoniako, nitrito ir nitrato, koncentracija nesiektų žalingo poveikio ribos. Vandens kokybė turi būti stebima pagal nustatytą testavimo tvarkaraštį reikiamu dažnumu, kad būtų galima nustatyti šių ypatingos svarbos parametrų pokyčius, o jų nustačius, būtų imamasi veiksmų jiems sušvelninti.

pH lygis turi būti pritaikytas individualiai gyvūnų rūšiai ir turi būti stebima, kad jis būtų kuo stabilesnis. Druskingumas turi būti pritaikytas žuvų rūšies poreikiams ir atitinkamam žuvų gyvenimo tarpsniui. Druskingumas turi būti palaipsniui keičiamas.

11.3 Temperatūra ir apšvietimas

Turi būti palaikoma atitinkamai žuvies rūšiai atitinkamu vystymosi etapu optimali ir kuo stabilesnė temperatūra. Temperatūra turi būti keičiama laipsniškai. Žuvims turi būti sudaryta tinkama šviesos trukmė.

12. 7 priedo 11 dalyje „Žuvis“ 11.5 punktas išdėstomas taip:

„11.5 Šėrimas ir priežiūra

Žuvis turi būti šeriamos jų rūšiai tinkamu pašaru, tinkamu jo kiekiu ir tinkamais intervalais. Daug dėmesio turi būti skiriama žuvų lervų šėrimui pereinamuoju laikotarpiu, kai gyvas pašaras keičiamas dirbtiniu. Jei pašarą būtina nutraukti dėl kitų nei eksperimentai priežasčių (pvz., pervežimo), toks laikotarpis, atsižvelgiant į žuvų dydį ir vandens temperatūrą, turi būti kuo trumpesnis.

Jei įmanoma, tvarkymo procedūros turėtų būti atliekamos neišimant žuvų iš vandens. Žuvų priežiūra tiek vandenyje, tiek ne vandenyje turi būti minimali, o tiesioginį sąlytį su jomis turinti įranga turi būti sudrėkinta. Tvarkymo procedūros neturi būti atliekamos, kai vandens temperatūra neatitinka žuvų toleruojamos temperatūros ribų.“.

13. 7 priedo 11 dalies „Žuvis“ pabaigoje pridedamas šis 11.6 punktas:

„11.6 Zebrinės danijos (Danio rerio)

11.6.1 Vandens kokybė

11.1 lentelė

Zebrinių danijų laikymo sistemoms taikytini vandens parametrų reikalavimai

Vandens parametrai	Mažiausi ir didžiausi reikalavimai
Temperatūra	24–29 °C
Laidumas	150–1 700 $\mu\text{S}/\text{cm}^2$
Bendrasis kietumas	40–250 mg/l CaCO_3
pH	6,5–8
Azoto junginiai	$\text{NH}_3/\text{NH}_4^+ < 0,1^{1)} \text{ mg/l}$, $\text{NO}_2^- < 0,3 \text{ mg/l}$, $\text{NO}_3^- < 25 \text{ mg/l}$
Ištirpusio deguonies koncentracija	$> 5 \text{ mg/l}$

Pastaba.

1) arba nesiekia aptikimo ribos. 0,1 mg/l rodo bendrą amoniako kiekį, $\text{NH}_3/\text{NH}_4^+$. Tai atitinka 0,002 mg/l NH_3 esant 28 °C temperatūrai ir pH 7,5.

11.6.2 Apšvietimas

Šviesiuoju etapu šviesos srautas turi būti pastovus, išskyrus trumpus aušros / sutemų imitavimo tarpsnius, jei tokie įterpiami. Tamsiuoju etapu turi būti visiškai tamsu.

11.6.3 Gyvūnų laikymo tankis ir aplinkos sudėtingumas

Suaugusioms zebrinėms danijoms skirtas vandens tūris neturi būti mažesnis nei 1 litras. Žuvų laikymo tankis neturi viršyti 10 suaugusių žuvų vienam litrai. Rezervuaro dydis ir forma turi būti tokie, kad žuvis galėtų elgtis įprastai ir plaukioti.

Turi būti vengiama ilgą laiką laikyti žuvis po vieną.“.

14. 7 priedo pabaigoje įterpiama ši 12 dalis. Pridedami galvakojai moliuskai:

„12. Galvakojai moliuskai

12.1 Vandens tiekimas ir kokybė

Turi būti užtikrintas nuolatinis pakankamas tinkamos kokybės vandens tiekimas.

Rezervuaro konstrukcija ir vandens srautas turi atitikti gyvūno poreikius, įskaitant tinkamą deguoninimą atsižvelgiant į gyvūno dydį, gyvenimo tarpsnį ir elgsenos poreikius. Vandens temperatūra, druskingumas, pH ir azoto junginių koncentracija turi atitikti rūšių ir gyvybės formų poreikius. Kad galvakojai moliuskai neištrūktų arba kad į rezervuarą nepatektų svetimkūnių, prireikus rezervuarai gali būti uždengiami.

Galvakojų moliuskams turi būti duota pakankamai laiko aklimatizuotis ir prisitaikyti prie pasikeitusių vandens kokybės sąlygų.

12.2 Apšvietimas

Apšvietimo intensyvumas ir šviesos trukmės periodai turi atitikti rūšies reikalavimus.

12.3 Šėrimo racionas

Galvakojų moliuskų šėrimo režimas turi atitikti jų rūšį, vystymosi etapus ir elgsenos poreikius.

12.4 Aplinkos gerinimas ir gyvūnų priežiūra

Galvakojai moliuskai turi gauti pakankamai tinkamų fizinių, kognityvinių ir sensorinių dirgiklių, kad galėtų išsiugdyti įvairią konkrečiai rūšiai būdingą elgseną. Laikymo sąlygos turi atitikti konkrečiai rūšiai būdingus socialinius poreikius (t. y. ar rūšies individai gyvena po vieną, ar buriasi į grupes). Priklausomai nuo rūšies, turi būti įrengtos pastogės ar slėptuvės.

Jei įmanoma, tvarkymo procedūros turėtų būti atliekamos neišimant galvakojų moliuskų iš vandens. Galvakojų moliuskų priežiūra tiek vandenyje, tiek ne vandenyje turi būti minimali, o tiesioginę sąlytį su jais turinti įranga turi būti sudrėkinta.

12.1 lentelė

Galvakojai moliuskai

Šeima	Grupė	Kūno ilgis ¹⁾ (cm)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas (cm ²)	Mažiausias vandens paviršiaus plotas kiekvienam papildomam gyvūnui, laikant gyvūnus grupėmis (cm ²)	Mažiausias vandens gylis (cm)
Sepiidae	Paprastosios sepijos	iki 2 > 2 iki 6 > 6 iki 12 > 12	100 600 1 200 2 500	40 200 400 1 000	7 15 20 25
Sepiolidae	Sepiolidai ²⁾	iki 1 > 1 iki 3 > 3	50 120 150	5 50 100	5 8 12
Loliginidae	Paprastieji kalmarai ³⁾ ⁴⁾	iki 15 > 15 iki 25 > 25	2 000 4 500 6 000	400 900 1 200	60 90 90
Octopodidae	Paprastieji aštuonkojai ⁴⁾	iki 10 > 10 iki 20 > 20	2 000 2 600 4 000	600 700 1 200	40 50 50

Pastabos.

1) Dorsalinės mantijos ilgis.

2) Grupė iki 40 individų.

3) Pirmenybė teikiama cilindro formos rezervuarams. Jei naudojami ne cilindro formos rezervuarai, mažiausios vertės padidinamos 5 %.

4) Kalmarų ir aštuonkojų jaunikliai paralervos stadijoje laikomi cilindro formos rezervuaruose, kuriuose viename litre gali būti ne daugiau kaip 20 išsiritusių jauniklių, ir turi būti imamasi priemonių vizualinei sąveikai apriboti.“.

15. 10 priedo lentelė išdėstoma taip:

Poznámky/metody pro jednotlivá zvířata	Ryby	Obojživelníci	Plazi	Ptáci	Hlodavci	Králíci	Psi, kočky, fretky a lišky	Velcí savci	Subhumánní primáti	Hlavonožci
Předávkování anestetikem	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	
Upoutaný projektil			(2)							
Oxid uhličitý					(3)					
Zlomení vazu				(4)	(5)	(6)				
Tupý úder do hlavy				(7)	(8)	(9)	(10)			
Oddělení hlavy od trupu				(11)	(12)					
Omráčení elektrickým proudem	(13)	(13)		(13)		(13)	(13)	(13)		
Inertní plyny (Ar, N ₂)								(14)		
Zastřelení volným projektillem odpovídající puškou, pistolí a střelivem			(15)				(16)	(15)		
Hypotermický šok	(17)									

”

“

Poznámky/metody pro jednotlivá zvířata

Ryby

Obojživelníci

Plazi

Ptáci

Hlodavci

Králíci

Psi, kočky, fretky a lišky

Velcí savci

Subhumánní primáti

Hlavonožci

Předávkování anestetikem

Upoutaný projektil

Oxid uhličitý

Zlomení vazu

Tupý úder do hlavy

Oddělení hlavy od trupu

Omráčení elektrickým proudem

Inertní plyny (Ar, N₂)

Zastřelení volným projektillem odpovídající puškou,

pistolí a střelivem

Hypotermický šok

Gyvūnai, pastabos / metodai

Žuvys

Varliagyviai

Ropliai

Paukščiai

Grauzikai

Triušiai

Šunys, katės, šeškai ir lapės

Dideli žinduoliai

Nežmoginiai primatai

Galvakojai moliuskai

Mirtina anestetikų dozė

Svaiginimas naudojant strypinį pistoletą

Anglies dioksidas

Cervikalinė dislokacija

Trenkiamasis smūgis į galvą

Galvos nukirtimas

Svaiginimas elektros srove

Inertinės dujos (Ar, N₂)

Nušovimas kulka, naudojant tinkamus šautuvus,

šaukamuosius ginklus ir šaudmenis

Hipoterminis šokas

16. Į 10 priedą įtraukiamas šis 17 reikalavimas:

„17. Naudoti tik zebrinėms danijoms (*Danio rerio*) ≥ 16 dienų po apvaisinimo (dpf), kurių didžiausias kūno ilgis yra 5 cm. Hipoterminio šoko temperatūra turi būti ≤ 4 °C, o temperatūros skirtumas nuo laikymo temperatūros turi būti ≥ 20 °C. Žuvys neturi turėti tiesioginio sąlyčio su ledu. Poveikio trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 5 min.“.

II straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Per administracines procedūras, pradėtas iki šio nutarimo įsigaliojimo datos ir neužbaigtas galutiniu sprendimu iki šio nutarimo įsigaliojimo datos, bandomųjų gyvūnų veisėjai, bandomųjų gyvūnų tiekėjai arba bandomųjų gyvūnų naudotojai, teikiantys paraiškas dėl leidimo veisti bandomuosius gyvūnus, leidimo tiekti bandomuosius gyvūnus arba leidimo naudoti bandomuosius gyvūnus, turi pateikti vertintojams duomenis pagal Nutarimą Nr. 419/2012, galiojantį iki šio nutarimo įsigaliojimo datos.
2. Administracinėse procedūrose, pradėtos iki šio nutarimo įsigaliojimo datos ir neužbaigtose galutiniu sprendimu iki šio nutarimo įsigaliojimo datos, vertintojai parengia rašytinį vertinimą, nurodytą iki šio nutarimo įsigaliojimo datos galiojusiame Nutarime Nr. 419/2012.

III straipsnis

Baigiamosios nuostatos

Apie šį nutarimą pranešta vadovaujantis 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka.

IV straipsnis

Įsigaliojimo data

Šis nutarimas įsigalioja 2026 m. gruodžio 4 d.

Žemės ūkio ministras: